

Flyinge Kungsgård

Fulblodsstallet, Norra unghäststallet/hovslageriet
Flyinge 22:40, Lunds kommun, Skåne län
Antikvarisk medverkan/2019
Carita Melchert

Titel: Flyinge Kungsgård

Författare: Carita Melchert

Kulturmiljörapport: 2019:42

Omslagsbild: Fullblodsstallet

Upphovsrätt: Där inget annat är angivet, enligt Creative Commons licens CC BY

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Sammanfattning av utförda arbeten	2
Administrativa uppgifter	2
Genomförda arbeten	3
Avvikelser från tillståndsbeslut och antikvariska ställningstaganden	3
Iakttagelser av byggnadshistorisk art	4
Bilder	5

Inledning

Inom byggnadsminnet Flyinge Kungsgård finns en stallgård kallad "Fyrkanten", stallbyggnaderna bildar tillsammans en sluten gårdsbildning. De äldsta byggnaderna är de aktuella byggnaderna Norra unghäststallet uppfört 1776 och Fullblodsstallet 1779. Byggnaderna ingår i byggnadsminnet Flyinge kungsgård som förklarades som statligt byggnadsminne 1974 och 1993 övergick till byggnadsminne enligt 3 kap KML.

Hovslagarutbildningen som finns i Norra unghäststallet hade behov av utökade utrymmen, varför Flyinge AB önskade ta bort två boxar och gjuta på kullerstensgolvet i passagen i nordvästra hörnet av Fullblodsstallet. Före arbetena inleddes så var kullerstenen partiellt dold av olika beläggningar av cementhaltigt material och partiellt ojämnt. Verksamheten kräver att golvet är plant, lättstädat och även brandsäkert då svets används. Passagen utgör också utrymningsväg för hästar och människor. Man önskade även ta bort en sentida box i Norra unghäststallet för att frigöra utrymme.

Länsstyrelsen har beviljat tillstånd med villkor att arbetet utförs under medverkan av antikvarisk expert.

Sammanfattning av utförda arbeten

Borttagande av äldre stallinredning, två boxar, i Fullblodsstallets norra del.

Gjutning av betonggolv över äldre kullerstensgolv i Fullblodsstallets norra del.

Montering av fläkt med utblås genom en fönsterruta i småspröjsat överljus till ytterdörr i norra fasaden.

Demontering av sentida box i västra delen av Norra unghäststallet.

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsen dnr: 432-20823-2019

Fastighet: Flyinge 22:40. Flyinge kungsgård.

Byggnad: Fullblodsstallet (byggnad 23) och Norra unghäststallet/hovslageriet (byggnad 24)

Kommun: Lund

Fastighetsägare: Flyinge AB

Projektledare: Linus Bauhn, Flyinge AB

Antikvarisk medverkan: Kulturen, Carita Melchert

Kulturen projektnummer: B_2019_0032

Startdatum: juni 2019

Slutbesiktning: oktober 2019

Genomförda arbeten

De två äldre boxarna som utgjorde stallinredningen i passagen i nordvästra hörnet av Fullblodsstallet har demonterats och förvaras i förråd på Flyinge Kungsgård. Golv, tak och väggar i utrymmet rengjordes varsamt från smuts. Väggar målades i samma färgsättning som befintligt, vitt och grått. Där boxinredningen anslutit till norra väggen saknades puts på en vertikal mindre yta (se vidare under dokumentation). Det yttersta putsskiktet är ett hårdare sentida bruk. Där putsbruk saknades fylldes i med kalkbruk.

Gjutningen över kullerstensgolvet har gjorts utan konventionell armering i syfte att möjliggöra framtagna av det äldre golvet i framtiden. Gjutningen har gjorts med betong klassad för djurstall, det vill säga betong som klarar urin, och med mindre sten (8 mm) i betongen än vanligtvis. Tillsats (förstärkning) i betongen är hårdplastfiber. I djurstallar är plastfiber att föredra framför stålfiber, för att inte skada djuren då betongen nöts.

I den södra boxen var golvet redan gjutet och denna gjutning har lämnats kvar under den nya betonggjutningen. Längst ut i det nordvästra hörnet var en del av golvet försänkt redan innan åtgärderna inleddes. Denna plats har möjligen fungerat som vattenspilta (plats för att spola av hästar med vatten). Här fanns redan anslutning till avlopp i golvet. I den försänkta delen är golvet belagt med mindre sten i bruk och i denna del lämnades befintligt golv synligt utan ingrepp. Svetsaggregatet har placerats i den försänkta delen. Mellan svets och handtvättställ har en fristående tegelskärm murats upp i syfte att fungera som gnistskydd. Nya rör har dragits till fläkten och till utsuget, placerade i ovankant av väggen. Utsug har monterats i en fönsterruta i överljuset till den norra ytterdörren, ett galler har monterats i en av fönsterrutorna. Viss ny invändig el har lagts i kabelstege i väggarnas ovankant. Med kabelstege minimeras infästningar. Ny inredning är fristående och den gjutna krubban mot västra väggen i Fullblodsstallet har bevarats.

En sentida box i västra delen av Norra unghäststallet har demonterats.

Avvikelse från tillståndsbeslut och antikvariska ställningstaganden

Utblåset från fläkten var planerat att placeras i ett fönster i västra fasaden. Istället valdes att sätta utblåset i överljuset till ytterdörren i norra fasaden. Här fanns sedan tidigare ett ventilationsgaller i en av fönsterrutorna. Mot norr finns även sedan tidigare galler i andra fönster för befintliga fläktar. Bedömdes att genom placering i överljuset mot norr så är alla ventilationsgaller samlade mot samma håll, mot norr. På så vis kunde ingrepp i fönster mot väster undvikas. Väster bedöms vara en av de viktiga fasaderna

i upplevelsen av området sett från Kastanjegården som ofta används vid evenemang och i daglig verksamhet. Även invändigt blev rördragningen kortare.

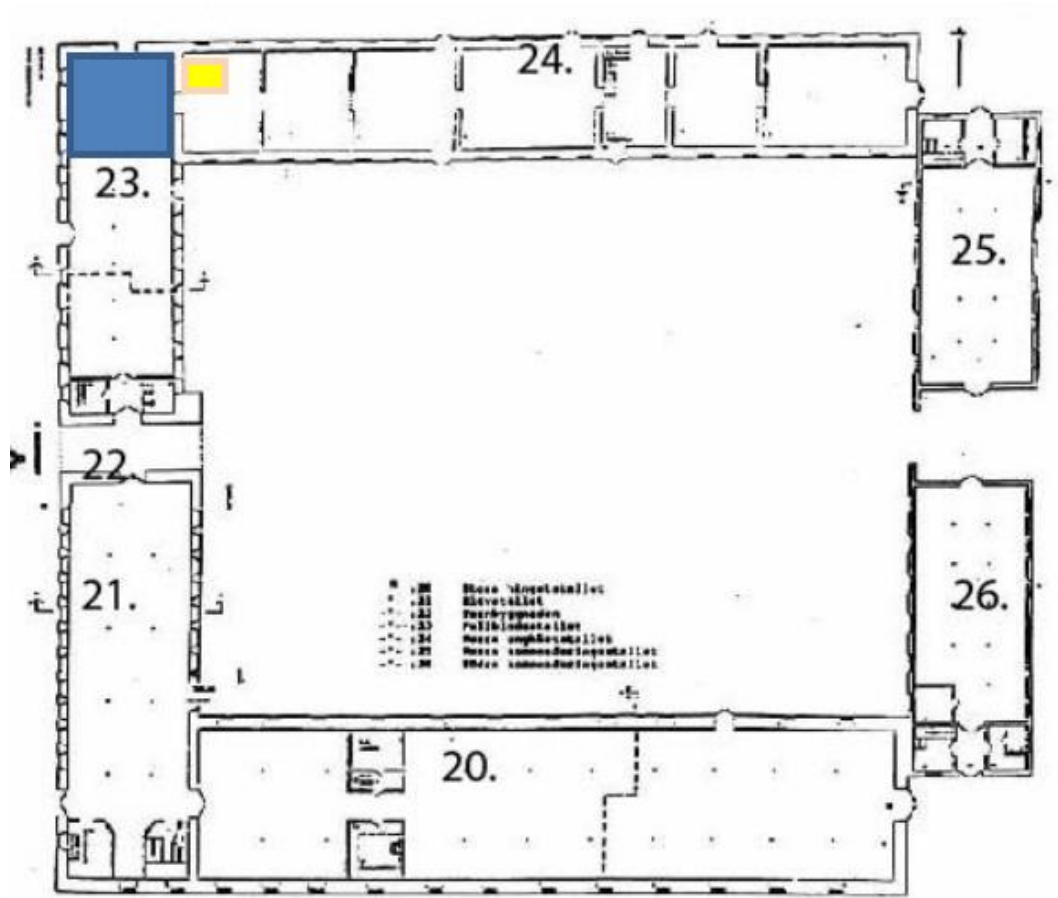
Iakttagelser av byggnadshistorisk art

Bakom en stolpe till de borttagna äldre boxarna i passagen i Fullblodsstallet saknades puts. Gråstensstommen och äldre puts- och färgskikt var partiellt synligt. Underst verkar finnas ett gulvitt kalkfärgsskikt direkt på gråsten, härpå ett ungefär 2-3 cm tjockt kalkputsskikt som bygger upp väggen till en slät vägg. På denna kalkputs finns fragment av mörkgul kalkfärg liknande gulockra. På detta finns en beige kalkputs och ytterst ett sentida hårdare slätt putsbruk som är målat med modernt färgmaterial.

På dörrfoder runt dörren in till Fullblodsstallet finns färgspår av gul invändig färgsättning under den nutida gråa färgen. På västra väggen finns färgspår av gul, troligen kalkfärg, under röd och vit modern färg.

En planritning daterad 1902, men överstruket och inskrivet 1920, visar att passagen vid det tillfället var inredd med tre spiltor. I spiltan i det nordvästra hörnet, där golvet i dag är försänkt, finns inritat två fyrkanter som kanske symboliserar tvättkar.

Bilder

Situationsplan med stallen i fyrkanten numrerade. Aktuellt utrymme avseende golv och två äldre boxar markerat med blått. Sentida box markerad med gult.

Före åtgärder. Kullerstensgolv och två boxar i Fullblodssallets norra del. Vy mot nordväst.

Före åtgärder. Kullerstensgolv och två boxar i Fullblodssallets norra del. Vy mot söder.

Före åtgärder. Kullerstensgolv och två boxar i Fullblodsstallets norra del. Vy mot söder.

Under arbete. De två äldre boxarna har tagits bort. Notera det försänkta golvet till höger i bild.

Under arbete. Golvet i den södra borttagna boxen var sedan tidigare gjutet och i den norra boxen försänkt samt belagt med småsten i bruk. Den gjutna krubban har bevarats.

Under arbete. I en vertikal del på norra väggen saknades putsbruk, vilket lagades i. Vy mot norr.

Under arbete. Golvet förbereds för att gjutas på.

Under arbete. Vänster: Där putsbruk saknades kunde gråsten och äldre färg- och putsskikt anas. På dörr och dörrfoder kring södra innerdörren finns gula färgspår under den nutida gråa färgen.

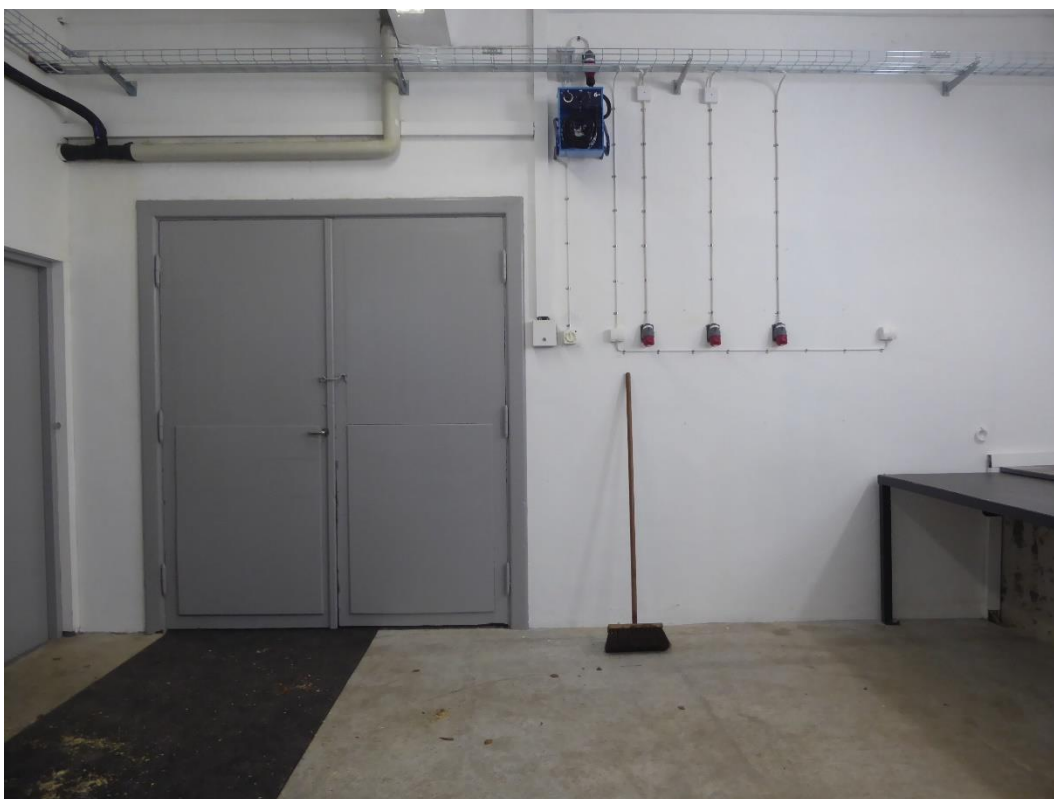

På västra väggen finns färgspår av gul troligen kalkfärg och röd och vit modern färg.

Efter åtgärder. Vy mot nordväst.

Efter åtgärder. Vy mot söder.

Efter åtgärder. Möte mellan det nygjutna golvet och golvet i Fullblodsstallet.

Efter åtgärder. Krubban mot västra väggen är bevarad, ny inredning är fristående.

Före åtgärder. Dörren mot norr, i fönsterrutan längst nere till vänster i bild fanns sedan tidigare ett galler.

Efter åtgärder. Nytt galler i högra nedre fönsterrutan.

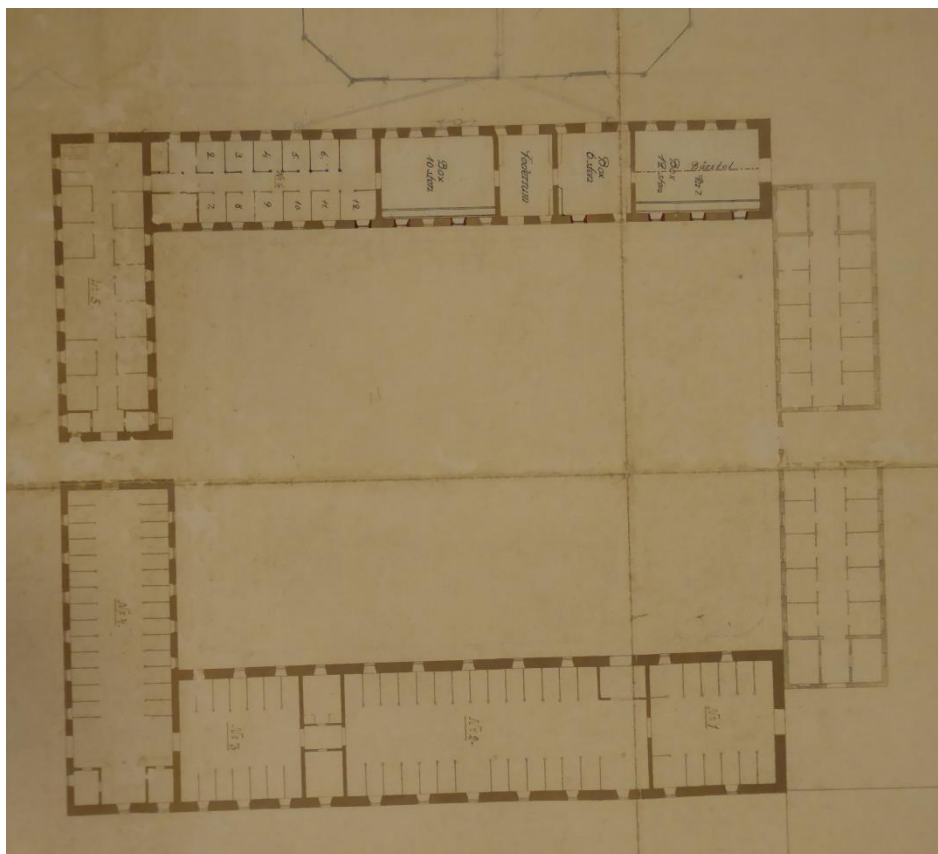

Före åtgärder. Sentida box i Norra unghäststallets västra del.

Efter åtgärder. Borttagen sentida box i Norra unghäststallets västra del.

Planritning från 1902 eller 1920. Aktuell byggnadsdel finns i övre vänstra hörnet.

